

أربعة دروس لتعلمها في سورة الكهف

સૂરહ અલ-કહફમાં શીખવા માટેના
ચાર પાઠ

:: સંકલન ::
અબ્દુલકાદિર નદીસરવાલા

ડૉ. શૈખ હૈશમ સરહાનની દેખરેખ હેઠળ
મસ્જિદ નબવી ﷺ ના ભૂતપૂર્વ શિક્ષક

sarhaan.com

સૂરહ અલ-કલ્હમાં શીખવા માટેના ચાર પાઠ

સૂરહ કલ્હ ઈમાનવાળાઓ દ્વારા સામનો કરવામાં આવતી સૌથી સામાન્ય કસોટીઓ અને તેમના ઉકેલોની આસપાસ ફરે છે. યાવો ગૌરવપૂર્ણ કુરઆનની આ સુંદર સૂરહમાં આપણને શીખવવામાં આવેલા કેટલાક પાઠો પર એક નજર કરીએ.

સૂરહ અલ-કલ્હ પવિત્ર કુરઆનની 18 મી સૂરહ છે. જેમાં 4 વાર્તાઓનો ઉલ્લેખ છે. પ્રથમ ઈમાનની અજમાયશ છે જેની 9 મી આયતથી 26 મી આયત સુધી ચર્ચા કરવામાં આવી છે. જેમાં અશહાબ અલ કલ્હ અથવા ગુફાના લોકો વિશે ચર્ચા કરવામાં આવી છે. બીજું 32 મી આયતથી 44 મી આયત સુધીની ચર્ચા સંપત્તિની અજમાયશ છે, આ થીમ શ્રીમંત અને ગરીબોની વાર્તા પર કેન્દ્રિત છે. ત્રીજું જ્ઞાનની અજમાયશ છે જે 60 મી આયતથી 82 મી આયત સુધી વિસ્તરેલી છે. જે પયગંબર મૂસા અને ખિઝર (અલૈહિરસલામ) વિશે વાત કરે છે. છેલ્લે, આ સૂરહની 83 મી આયતથી 98 મી આયત સુધી શક્તિની અજમાયશ વિશે વાત કરે છે. જેમાં યાજુજ માજુજ તેમજ ઝુલકરનૈન સંબંધિત ભવિષ્યવાણી પર પ્રકાશ પાડવામાં આવ્યો છે. આમ સૂરહ 4 મુખ્ય વિષયોની ચર્ચા કરે છે.

1. ગુફાના લોકો
2. બે બગીચાઓના સાથી
3. મૂસા અને ખિઝર (અલૈહિરસલામ)
4. ઝુલકરનૈન

એવું લાગે છે કે આમાંની કોઈપણ વાર્તાઓ એકબીજા સાથે સંબંધિત નથી, પરંતુ આપણે જોઈએ છીએ કે આ બધી વાર્તાઓનો હેતુ અથવા થીમ કિતના વિશે છે. સૂરહ અલ-કલ્હ જીવનના વિવિધ પાસાઓમાં રહેલા કિતનાઓ વિશે સમજાવે છે.

1. ધર્મનો કિતનો (ગુફાના લોકોની વાર્તા)
2. સંપત્તિનો કિતનો (બે બગીચાવાળા માણસની વાર્તા)
3. જ્ઞાનનો કિતનો (મૂસા અને ખિઝર(અલૈહિરસલામ)ની વાર્તા)
4. શક્તિનો કિતનો (ઝુલકરનૈન)

આ દરેક વાર્તાઓ દર્શાવે છે કે કેવી રીતે આ 4 વસ્તુઓમાંથી દરેક આપણને કિતનામાં લાવી શકે છે અને તે એ પણ દર્શાવે છે કે ઈમાનવાળાઓએ આ આજમાઈશો અને મુશ્કેલીઓમાં કેવી રીતે સંઘર્ષ કરવો જોઈએ.

1. ધર્મનો કિતનો : આનાથી બચવા ની રીતનો ઉલ્લેખ ગુફાવાળાઓની વાર્તા પછીની એક આયતમાં કરવામાં આવ્યો છે:

"અને પોતાની જાતને તેમના સાનિધ્યમાં રાખો જેઓ પોતાના રબને સવાર-સાંજ પોકારે છે તથા તેનાજ ચહેરાની ચાહના કરે છે. સાવધાન ! તમારી આંખો તેનાથી ન હટવા પામે કે દુનિયાની જિંદગીના શણગારની કોશિશમાં લાગી જાઓ, (જુઓ) તેમનું કહેવું ન માનતા જેમના દિલોને અમે અમારી યાદથી ગાફેલ કરી દીધા છે, અને જેઓ પોતાની મનોકામનાની પાછળ પડેલા છે અને જેમના કાર્યો હદથી વધી ગયા છે." (સૂરહ અલ-કલ્હ: 28)

જીવનમાં સારો સાહચર્ય જાળવવાનો પ્રયત્ન વ્યક્તિને તેના ધાર્મિક સિદ્ધાંતો પ્રત્યે પ્રતિબદ્ધ રહેવામાં મદદ કરે છે. આ હકીકત ગુફાવાળા યુવાનોમાં જોવા મળે છે જેમને ઈમાનની કસોટીનો સામનો કરતી વખતે અડગ રહેવામાં એકબીજાને મદદ કરી હતી. અશહાબુલ કલફ (ગુફાના યુવાનો) ની જેમ, અમુક સમયે આપણે બધાને અલ્લાહ તઆલા સાથે 100% જોડાણની જરૂર છે. આપણે જે ભ્રષ્ટ સમાજમાં રહીએ છીએ તેમાંથી આપણે બધાને બચવાની જરૂર છે. એકાંતમાં બેસવા માટે સમય કાઢો, અલ્લાહ તઆલા સાથે જોડાઓ, અને પછી જ્યારે તમે દુનિયામાં પાછા જશો, ત્યારે તમે તમારી જાતને અલગ રીતે વ્યવહાર કરતા જોશો.

તેથી જો તમને તમારા ધર્મના કારણે કિત્તાનો સામનો કરવો પડી રહ્યો છે, તો તેનો ઉકેલ એ છે કે ધીરજ રાખો અને નેકલોકોની સંગતમાં રહો. આ તમને ધીરજ રાખવાની શક્તિ આપશે. જે કોઈ પણ પોતાની જાતને ગુનાહથી દૂર રાખવાની તેની ઈચ્છામાં સાચો છે તે હંમેશા વધુ સારું, આશીર્વાદિત અને સુરક્ષિત રહેદાણ મેળવશે, જેમ કે ગુફાના યુવાનોને જ્યારે તેઓ તેમના ઈમાનને વળગી રહીને તેમના શહેર છોડ્યા ત્યારે અલ્લાહ તરફથી સુરક્ષિત રહેદાણ મળ્યું. જે લોકો અલ્લાહ તઆલાની ખાતર કંઈક કરવાનો સંકલ્પ રાખે છે તેઓને અલ્લાહ તઆલા તરફથી વિવિધ અદ્ભુત રીતે મદદ મળશે.

2. સંપત્તિનો કિત્તો : તેનાથી બચવા ની રીત અહીં ઉલ્લેખિત છે:

"સંપત્તિ અને સંતાન તો દુનિયાની જિંદગીનો શણગાર છે પરંતુ બાકી રહેનારી નેકી તારા રબની નજદીક બદલા માટે તથા (ભવિષ્યની) સારી આશાઓ માટે ઘણી બહેતર છે." (સૂરહ અલ-કલફ: 46)

તેથી સંપત્તિના કિત્તાથી બચવાનો માર્ગ આ દુનિયાના જીવનની વાસ્તવિકતાને સમજવાનો છે. જે અસ્થાયી છે, જ્યારે કે આખિરતનું જીવન કાયમી છે.

3. જ્ઞાનનો કિત્તો :

મૂસા (અલૈહિસ્સલામ) એ વિચાર્યું કે તે પૃથ્વી પર સૌથી વધુ જાણકાર વ્યક્તિ છે અને તેથી અલ્લાહે તેમને જાહેર કર્યું કે તમારા કરતાં અન્ય કોઈ વધુ જાણે છે. તેમણે ખિઝર અલૈહિસ્સલામ સાથે મુસાફરી કર્યા પછી, ખિઝર અલૈહિસ્સલામે જે કર્યું તે માટે મૂસા અલૈહિસ્સલામ ધીરજ રાખી શક્યા નહીં, અને તે ઘટનાઓ પાછળની હિકમત જોઈ શક્યા નહીં. અલ્લાહ તઆલા અલ-હકીમ (સૌથી વધુ જ્ઞાની) છે. તે બાબતો સાથે એવી રીતે વ્યવહાર કરે છે કે આપણે હંમેશા સમજી શકતા નથી (જેમ કે ખિઝર અલૈહિસ્સલામ ના કાર્યો પરથી જોવા મળે છે). આપણે આપણા જીવનમાં અલ્લાહ તઆલાના નિર્ણયોની શાણપણને ન તો સમજી શકીએ છીએ અને ન તો તેની કદર કરી શકીએ છીએ, તેમ છતાં તેમાં હંમેશા ખૈર (ફાયદો) છુપાયેલો છે. સૌથી સામાન્ય કસોટીઓમાંની એક કે જે મોમીન પોતાના જીવનમાં સામનો કરશે તે છે ઈમાનની બાબતોમાં કસોટીઓ, સતાવાણી અને ત્રાસ. મોમીને આનાથી અભિભૂત ન થવું જોઈએ. આ કિત્તાઓથી બચવાનો માર્ગ એ છે કે ધીરજ રાખો અને પોતાના જ્ઞાનથી પોતાને ભ્રમિત ન થવા દો.

"મૂસાએ કહ્યું કે, "અલ્લાહે ચાહું તો તમે મને સબ્ર કરનારાઓમાંથી પામશો, અને કોઈ વાતમાં તમારી નાફરમાની નહિ કરું." (સૂરહ અલ-કલફ: 69)

4. શક્તિનો કિત્તો :

ઝલકરનેને અલ્લાહે પૂર્વથી પશ્ચિમ સુધી વિસ્તરેલું વિશાળ રાજ્ય આપવામાં આવ્યું હતું. પરંતુ તેમ છતાં તે અલ્લાહ પ્રત્યે નિષ્ઠાવાન હતા અને આ શક્તિએ તેમને ભ્રમિત ન થવા દીધી, અને તેમણે શહેરના લોકોને મદદ કરી જેઓ યાજુજ અને માજુજ થી ડરતા હતા. તેથી સત્તાના ક્રિતનાથી બચવાનો માર્ગ એ છે કે અલ્લાહ પ્રત્યે તમારા કાર્યોમાં ઈમાનદારી રાખો, જેમ કે આ આયતમાં ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે:

"કહી દો, "જો (તમે કહો તો) હું તમને બતાવી દઉં કે પોતાના કર્મોના કારણે કોણ વધારે નુકસાનમાં છે?" તેઓ છે કે જેમની દુનિયાની જિંદગીની તમામ કોશિશો બેકાર થઈ ગઈ અને તેઓ એવા ભ્રમમાં રહ્યા કે તેઓ ઘણા સારા કામ કરી રહ્યા છે." (સૂરહ અલ-કહફઃ 103-104)

સૂરહનો અંત:

સૂરહ અલ-કહફનો અંત તમામ પ્રકારના ક્રિતનાથી બચવા માટે સૌથી સંપૂર્ણ રીત સાથે થાય છે, અને તે રીતે છે આખિરતને યાદ રાખવાની અને શિક્ષી બચવાની.

"તેથી જે કોઈ તેના રબ સાથે મુલાકાતની આશા રાખે છે, તેણે નેક કામો કરવા જોઈએ અને તેના રબની ઈબાદતમાં કોઈને પણ ભાગીદાર બનાવવું જોઈએ નહીં." (સૂરહ અલ-કહફઃ 110)

જ્યારે આપણે તેને દર શુક્રવારે પઢીએ છીએ ત્યારે ચોક્કસપણે કંઈક સબક લાસિલ કરવા માટે . સાથે જ, તે ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે કે જુમ્હૂઆના દિવસે આ સૂરહ પઢવા પાછળનું એક શાણપણ એ છે કે આપણને આ દુન્યવી જીવનના ક્રિતનાઓને છોડીને આખિરતની જિંદગી માટે તૈયારી કરીએ.

સંકલન : અબ્દુલકાદિર નદીસરવાલા